

Državne ceste u Požeško-slavonskoj županiji

Bakarić, Ivana

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic of Šibenik / Veleučilište u Šibeniku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:143:444754>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-12**

Repository / Repozitorij:

[VUS REPOSITORY - Repozitorij završnih radova
Veleučilišta u Šibeniku](#)

VELEUČILIŠTE U ŠIBENIKU
ODJEL PROMET
STRUČNI STUDIJ CESTOVNI PROMET

Ivana Bakarić

DRŽAVNE CESTE U POŽEŠKO-SLAVONSKOJ
ŽUPANIJI

Završni rad

Šibenik, 2019.

VELEUČILIŠTE U ŠIBENIKU
ODJEL PROMET
STRUČNI STUDIJ CESTOVNI PROMET

Ivana Bakarić

DRŽAVNE CESTE U POŽEŠKO-SLAVONSKOJ
ŽUPANIJI

Završni rad

Kolegij: Infrastruktura cestovnog prometa

Mentor: Darijo Šego, univ. spec. traff. ing., v. pred.

Student: Ivana Bakarić

Matični broj studenta: 1219055742

Šibenik, 2019.

DRŽAVNE CESTE U POŽEŠKO-SLAVONSKOJ ŽUPANIJI

IVANA BAKARIĆ

Ulica Tabor 107, Filipovac, 34551 Lipik, ibakaric@vus.hr

Državne ceste su javne ceste koje imaju funkciju povezivanja Republike Hrvatske u europski prometni sustav, ostvarivanja kontinuiteta E-cesta prometnog povezivanja regija Republike Hrvatske, prometnog povezivanja sjedišta županija međusobno, povezivanje sjedišta županija s većim regionalnim sjedištima susjednih država. Požeško-slavonska županija je smještena na prostoru kontinentalne Hrvatske i spada u manje županije Republike Hrvatske te je slabije razvijena radi loše prometne povezanosti radi dugogodišnjeg zanemarivanja. Državne ceste koje prolaze kroz područje Požeško-slavonske županije su državna cesta D5, državna cesta D38, državna cesta D47, državna cesta D49, državna cesta D51, državna cesta D53, državna cesta D69 i državna cesta D525. Poboľjšanjem državnih cesta u smislu njihovog bolje održavanja i boljeg povezivanja s ostalim područjima u Republici Hrvatskoj dovest će do znatnog povećanja gospodarskog i demografskog razvitka.

(33 stranice / 20 slika / 1 tablica / 15 literaturnih navoda / jezik izvornika: hrvatski)

Rad je pohranjen u: Knjižnici Veleučilišta u Šibeniku

Ključne riječi: državna cesta, prometna povezanost, Požeško-slavonska županija

Mentor: Darijo Šego, univ.spec.traff.ing.,v.pred.

Rad je prihvaćen za obranu:

STATE ROADS IN POŽEGA-SLAVONIA COUNTY

IVANA BAKARIĆ

Ulica Tabor 107, Filipovac, 34551 Lipik, ibakaric@vus.hr

State Roads are public roads that have the function of connecting the Republic of Croatia to the European transport system, achieving continuity of the E-road of connecting the regions of the Republic of Croatia, connecting the seats of counties with one another, connecting the seats of counties with larger regional headquarters of neighboring countries. The County of Požega-Slavonia is located in continental Croatia and belongs to the smaller counties of the Republic of Croatia and is less developed due to poor traffic connections due to long neglect. The state roads passing through the area of Požega-Slavonia County are state road D5, state road D38, state road D47, state road D49, state road D51, state road D53, state road D69 and state road D525. Improving the state roads in terms of their better maintenance and better connectivity with other areas in the Republic of Croatia will lead to a significant increase in economic and demographic development.

(33 pages/ 20 figures / 1 tables / 15 references / original in Croatian language)

Paper deposited in: Library of Polytechnic of Šibenik

Keywords: state road, traffic connection, Požega-Slavonia County

Supervisor: Darijo Šego, univ.spec.traff.ing., v. pred.

Paper accepted:

SADRŽAJ

1. UVOD	2
2. POJAM CESTA.....	1
2.1. KONSTRUKCIJA CESTE	1
2.2. PODJELA CESTA.....	2
3. DRŽAVNE CESTE POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE	5
3.1. DRŽAVNA CESTA D5.....	7
3.2. DRŽAVNA CESTA D38.....	9
3.3. DRŽAVNA CESTA D47.....	12
3.4. DRŽAVNA CESTA D49.....	13
3.5. DRŽAVNA CESTA D51.....	15
3.6. DRŽAVNA CESTA D53.....	17
3.7. DRŽAVNA CESTA D69.....	18
3.8. DRŽAVNA CESTA D525.....	19
4. PRIJEDLOZI POBOLJŠANJA DRŽAVNIH CESTA POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE	21
4.1. BRZA CESTA POŽEGA (BRESTOVAC) - STARO PETROVO SELO (A3).....	22
4.2. BRZA CESTA NAŠICE – PLETERNICA – LUŽANI.....	23
4.3. BRZA CESTA, DIONICA: PLETERNICA – POŽEGA – BRESTOVAC I DRŽAVNE CESTE DIONICA: POŽEGA – VELIKA.....	24
4.4. BRZA CESTA DARUVAR – LIPIK	25
5. ODRŽAVANJE DRŽAVNIH CESTA	26
5.1. REDOVNO ODRŽAVANJE DRŽAVNIH CESTA	27
5.2. IZVANREDNO ODRŽAVANJE DRŽAVNIH CESTA.....	29
6. ZAKLJUČAK	30

1.UVOD

Državne ceste su javne ceste koje imaju funkciju povezivanja Republike Hrvatske u europski prometni sustav, ostvarivanja kontinuiteta E-cesta prometnog povezivanja regija Republike Hrvatske, prometnog povezivanja sjedišta županija međusobno, povezivanje sjedišta županija s većim regionalnim sjedištima susjednih država (gradovi veći od 100 000 stanovnika), omogućavanja tranzitnog prometa, koje čine cestovnu okosnicu velikih otoka i kojima se ostvaruje kontinuitet državnih cesta kroz velike gradove. Prostor Požeško-slavonske županije čine gradovi Kutjevo, Lipik, Pakrac, Pleternica i Požega koja je sjedište županije, a također njezino područje čini pet Općina, a to su Brestovac, Čaglin, Jakšić, Kaptol i Velika. Granice Požeško-slavonske županije teku Panonskim gorjem na sjeveru s Papukom, na sjeveroistoku s Krndijom, na jugu s Dilj gorom, na jugozapadu s Požeškom gorom i na zapadu s Pšunjom. Površina Požeško-slavonske županije iznosi 1815, 23 km² po čemu se zaključuje da se radi o maloj županiji. Državne ceste koje prolaze Požeško-slavonskom su D5, D38, D47, D49, D51, D53, D69 i D525. Državne ceste Požeško-slavonske županije su od velike važnosti za sami razvitak županije, no zbog nedovoljnog održavanja i sustavnog zanemarivanja utječu na gospodarski, turistički, demografski i prometni razvitak županije.

U drugome poglavlju objasnit će se što je cesta, koje prometne površine se također nalaze u njezinome sastavu, gdje se odvija kretanje vozila, definirat će se pojam kolnik, kako se određuje broj trakova, što je zaustavni trak i što čini opremu ceste. Govorit ćemo od čega se sastoji cesta te njezinu podjelu.

U trećem poglavlju govorit ćemo o prostoru na kojemu je smještena Požeško-slavonska županija te koje državne ceste prolaze kroz Požeško-slavonsku županiju. Objasnit ćemo stanja državnih cesta te kako njihovo loše održavanje i zanemarivanje negativno utječe na razvoj Požeško-slavonske županije. Navest ćemo kroz koja naseljena područja i gradove prolaze državne ceste te njihovu duljinu i važnost za Požeško-slavonsku županiju.

Četvrto poglavlje prikazuje projekte za izgradnju brzih cesta na području Požeško-slavonske županije. Izgradnjom tih projekata povećala bi se povezanost Požeško-slavonske županije s ostalim područjima Republike Hrvatske što bi doprinjelo razvoju Požeško-slavonske županije.

U petome poglavlju objašava se održavanje državnih cesta. Vrste održavanja državnih cesta u redovno održavanje i izvanredno održavanje. Objasnit ćemo koji su redovni radovi održavanja cesta te koji su izvanredni radovi održavanja i koliko je bitno održavanje cesta radi sigurnosti odvijanja prometa. Hrvatske ceste imaju nadležnost u održavanju državnih cesta.

Šesto poglavlje sadrži zaključak.

2. POJAM CESTA

Cesta je građevina namijenjena prometu cestovnih vozila.¹Ponekad su predviđene u njezinu sastavu i prometne površine za druge vrste prometa kao što su pješački hodnici, biciklističke staze i dr. Voznim trakovima odvija se kretanje vozila, a vozni trakovi s dodatnim trakovima koji su namijenjeni za zaustavljanje vozila čine kolnik. Kolnici prema broju traka mogu biti jednostručni, dvostručni, trostručni ili višestručnima prema smjeru kretanja vozila jednosmjerni ili dvojsmjerni. „Broj trakova određuje se prema značenju ceste, gustoći prometa i željenoj propusnoj moći ceste.Širina voznoga traka ovisi o projektnoj (računskoj) brzini, a iznosi od 2,75 do 3,75 m. U posebnim se slučajevima (npr. na autocestama) izvodi i dodatni trak za zaustavljanje vozila (zaustavni trak) ili trak za spora vozila. Uz rub se kolnika na nasipu postavlja rubni pojas bankina, a uz rub u usjeku izvodi se kanal za odvodnju rigol i zaštitni pojas berma. Opremu ceste čine prometni znakovi, različite oznake, odbojnici, ograde i ostale građevine značajne za sigurnost prometa.“²

2.1. KONSTRUKCIJA CESTE

Cesta se sastoji u poprečnom presjeku od zbijenih, međusobno povezanih materijala. Kolnička konstrukcija (gornji ustroj ceste) sastoji se od nosivog sloja i cestovnog zastora.³ Nosivi sloj napravljen je od kamenog materijala i on je donji dio ili podloga kolničke konstrukcije. Donji sloj nosivog sloja izvodi se od mehanički zbijenog kamenog materijala, a gornji sloj je vezan bitumenom ili cementom (cementna stabilizacija). Zadaća donjeg sloja je nosivost i zaštita od zamrzavanja kolničke konstrukcije. Cestovni zastor je završni, gornji dio kolničke konstrukcije izravno izložen prometnom opterećenju i habanju.⁴ Površina cestovnog zastora treba biti ravna, otporna na trošenje i vremenske utjecaje te pružati otpor klizanju.

---

¹<http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=11335>

²<http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=11335>

³Legac I.: Cestovne prometnice I, Fakultet prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb 2006.

⁴Ibidem

Slika 1. Cesta

Izvor:https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/2c/Orehova_vas%2C_Maribor_-_Letali%C5%A1ka_cesta.jpg 28.9. 2019.

2.2. PODJELA CESTA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Zbog razvoja motornih vozila i građenja cesta s vremenom su postale različite pojedinosti zbog kojih su se počele razlikovati ceste. Prema Zakonu o osnovama sigurnosti prometa na cestama, ceste se mogu podijeliti:

- Prema vrsti prometa kojemu su namijenjene i
- prema društveno-gospodarskom značenju

Prema svojim osobinama ceste se mogu podijeliti na razne vrste :

- prema veličini motornog prometa, svrsi i prometnom značenju,
- prema terenu kojemu prolazi cesta i
- prema veličini motornog prometa.

Prema društveno-gospodarskom značenju ceste se mogu podijeliti na:

- regionalne,
- magistralne i
- lokalne.

Podjela cesta prema Zakonu o javnim cestama:

- autoceste,
- državne ceste,
- županijske ceste i
- lokalne ceste.

Ostale ceste se mogu podijeliti na:

- poljoprivredne ceste,
- šumske ceste,
- vodoprivredne ceste,
- osobne i privatne ceste.

„Autoceste su javne ceste s tehničkim karakteristikama autoceste s određenim propisima kojima se uređuje sigurnost prometa na cestama, koje imaju funkciju povezivanja Republike Hrvatske u europski prometni sustav, ostvarivanja kontinuiteta E-cesta (međunarodnim i međudržavnim sporazumima određena kao europska cesta), prometnog povezivanja regija Republike Hrvatske, omogućavanja tranzitnog prometa. „⁵

„Državne ceste su javne ceste koje imaju funkciju povezivanja Republike Hrvatske u europski prometni sustav, ostvarivanja kontinuiteta E-cesta prometnog povezivanja regija Republike Hrvatske, prometnog povezivanja sjedišta županija međusobno, povezivanje sjedišta županija s većim regionalnim sjedištima susjednih država (gradovi veći od 100 000 stanovnika), omogućavanja tranzitnog prometa, koje čine cestovnu okosnicu velikih otoka i kojima se ostvaruje kontinuitet državnih cesta kroz velike gradove. „⁶

---

⁵ <https://www.zakon.hr/z/244/Zakon-o-cestama>

⁶ <https://www.zakon.hr/z/244/Zakon-o-cestama>

„Županijske ceste su javne ceste koje povezuju sjedišta županija s gradovima i općinskim sjedištima, koje povezuju sjedišta gradova i općina međusobno, preko kojih se ostvaruje veza grada ili gradskih dijelova s državnim cestama. „⁷

„Regionalne ceste su javne ceste koje povezuju gospodarska područja u Republici ili područja koja su posebno važna za Republiku. One povezuju relativno bliska gospodarska područja i u isto vrijeme obavljaju distribuciju prometa i napajanje magistralnih cesta.“⁸

Magistralne ceste su su međunarodne i javne ceste koje povezuju veće gradove i važnija gospodarska područja Republike, odnosno važnija gospodarska područja u Republici. One se dovezuju na međunarodne ceste.

„Lokalne ceste su javne ceste koje povezuju sela i naselja na području općine ili su važne za područje općine. Te ceste pripadaju užim regionalnim područjima i u kompetenciji su komunalnih zajednica.“⁹

---

⁷ <https://www.zakon.hr/z/244/Zakon-o-cestama>

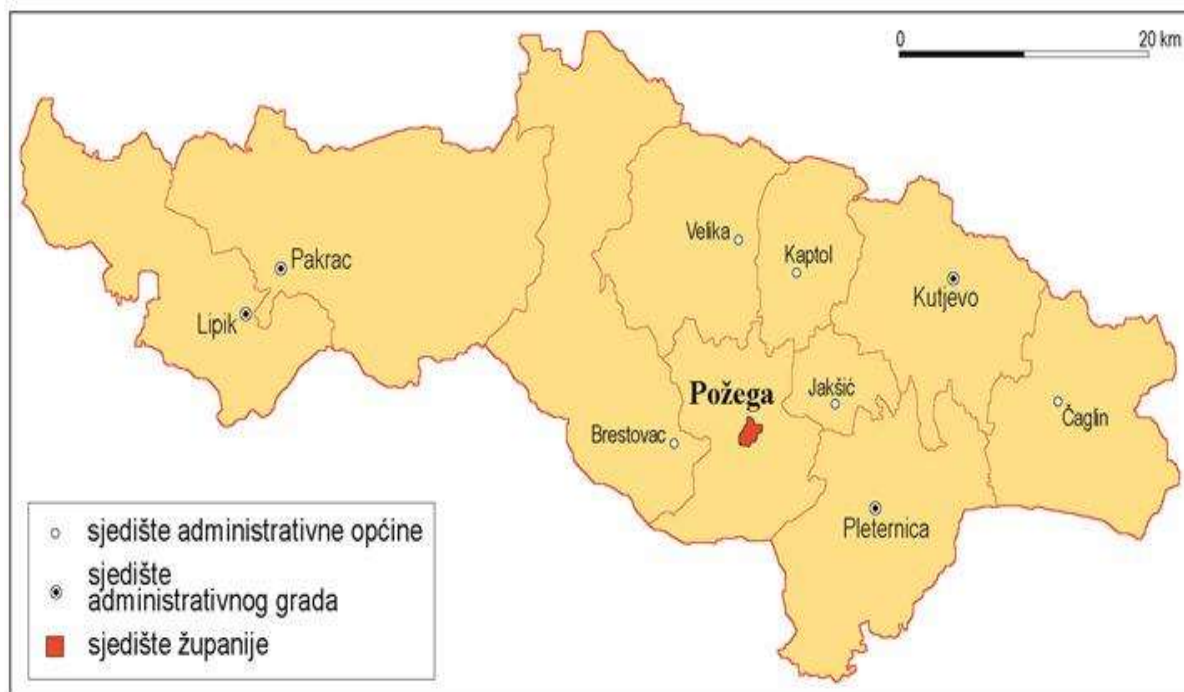
⁸ <https://www.zakon.hr/z/244/Zakon-o-cestama>

⁹ <https://www.prometna-zona.com/podjela-cesta/>

1. DRŽAVNE CESTE POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE

Požeško-slavonska županija s 1815 km² i 78031 stanovnika spada u manju županiju Republike Hrvatske. Nalazi se u kontinentalnoj Hrvatskoj na sjevernoistočnom dijelu Republike Hrvatske također na zapadu graniči sa Sisačko-moslavačkom županijom, na sjeverozapadu s Bjelovarsko-bilogorskom županijom, na sjeveru s Virovitičko-podravskom županijom, na istoku s Osječko-baranjskom županijom i na jugu s Brodsko-posavskom županijom. To je županija za koju se ne može reći da je ravna Slavonija jer se ne nalaze samo ravnice s plodnim poljima nego i planine i gore čija podnožja krase vinogradi, a dok su viši dijelovi većinom pod šumom, a također sastoji se od dvije prostorno odvojene cjeline (Požeške kotline i Pakračko-lipičkog kraja) i podijeljena je na pet gradova (Požega, Pakrac, Lipik, Pleternica i Kutjevo) i pet općina (Brestovac, Velika, Kaptol, Jakšić i Čaglin). Požeška kotlina je okružena planinama i gorama Psunjom (984 m), Papukom (953 m), Krndijom (792 m), Dilj gorom (461 m) i Požeškom gorom (618 m). S njih teku potočići koji se ulijevaju u dva glavna toka – Orsljavu i Londžu.¹⁰

Slika 2. Požeško-slavonska županija.

Izvor: <http://proleksis.lzmk.hr/58440/28.9.2019>.

¹⁰<http://tzzps.hr/o-zupaniji/>

Požeško-slavonska županija sastoji se od osam državnih cesta, a to su¹¹:

- D5 (Granični prijelaz Terezino Polje/ granica Mađarske/ - Virovitica - Veliki Zdenci-Daruvar - Okučani - Granični prijelaz Stara Gradiška/ granica Bosne i Hercegovine/),
- D38 (Pakrac/ D5/ - Požega – Pleternica – Đakovo - /D7/),
- D47(Lipik/D5/ - Novska - Hrvatska Dubica - Hrvatska Kostajnica - Dvor/D6/),
- D49 (Pleternica-čvorište Lužani/ A3/),
- D51 (Gradište/D53/ - Požega - čvorište Nova Gradiška /A3/),
- D53 (Granični prijelaz Donji Miholjac /granica Mađarske/ - Našice – Granični prijelaz Slavonski Brod /granica Bosne i Hercegovine/),
- D69 (Slatina /D2/ - Čeralije - Voćin – Zvečevo - Kamensko/ D38/),
- D525 (Pleternica/ D49/ - čvorište Slavonski Brod zapad /A3/ - Slavonski Brod/ D53/).

Državne ceste koje prolaze kroz Požeško-slavonsku županiju i susjedne županije prikazane su u tablici 1.

Tablica 1. Prikaz državnih cesta Požeško-slavonske županije i susjednih županija

Državne ceste	D5	D38	D47	D49	D51	D53	D69	D525
Susjedne županije								
Brodsko-posavska	+			+	+	+		+
Osječko-baranjska		+				+		
Virovitičko-podravska							+	
Bjelovarsko-bilogorska	+							
Sisačko-moslavačka			+	+				

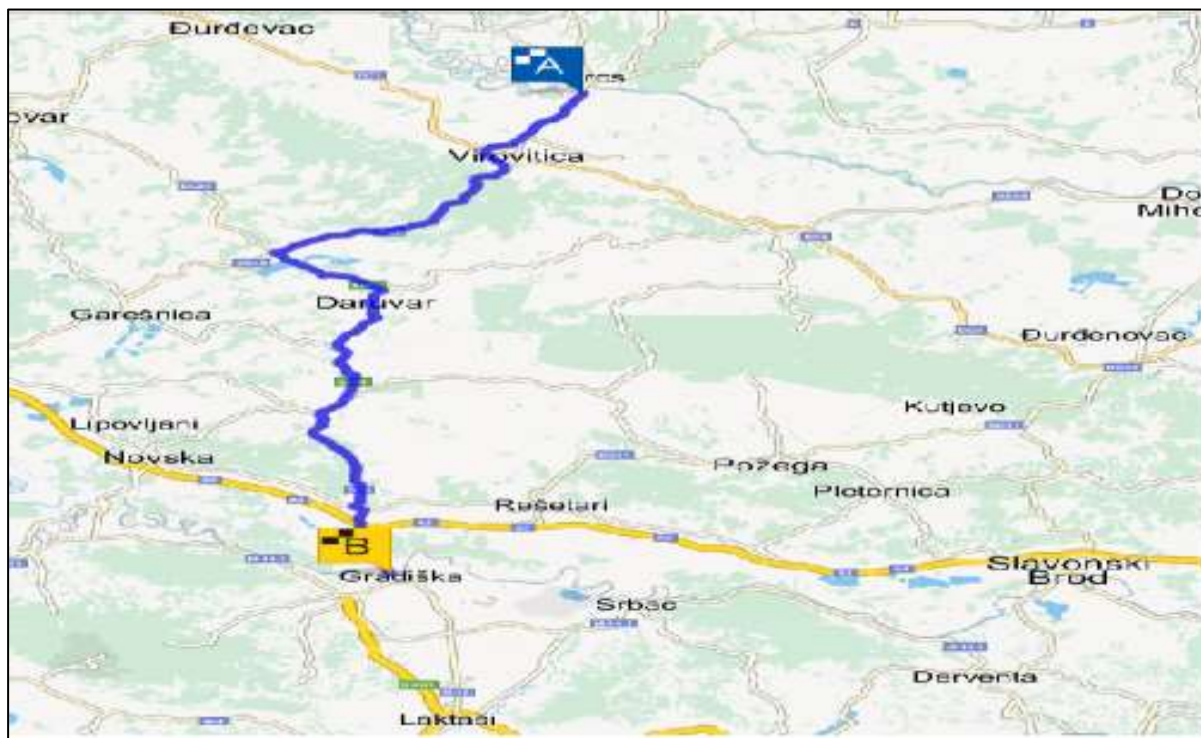
Izvor: <https://zir.nsk.hr/islandora/object/fpz%3A449>

¹¹ <https://hrvatske-ceste.hr/>

3.1. DRŽAVNA CESTA D5

D5(Granični prijelaz Terezino Polje/ granica Mađarske/ - Virovitica- Veliki Zdenci- Daruvar- Okučani- Granični prijelaz Stara Gradiška/ granica Bosne i Hercegovine/) je državna cesta duljine 123,1 km. Državna cesta D5 je bitan transverzalni prometni pravac kontinentalne Hrvatske koji povezuje podravski i posavski kraj. Nalazi se na trasi europskog prometnog pravca E661 kojim se povezuje prostor srednje Europe s Jadranom. Za građane Požeško-Slavonske županije je vrlo bitna jer pruža izlaz na autocestu A3 u Okučanima što je bitno za tranzitni promet jer se s time skraćuje putovanje i postiže se poboljšanje gospodarstva.

Slika 3. Prikaz Državne ceste D5

Izvor:<https://map.hak.hr/?lang=en&s=mireo;roadmap;mid;I;6;12;0;;1&z=9&c=45.543396309530294,17.35167682170868&r=45.93431860554633,17.461169958114624;45.14973669576645,17.242183685302734#route>28.9. 2019.

D5 smještena je na području zapadne Slavonije, a njezini glavni čvorovi su Virovitica, Veliki Zdenci, Daruvar, Pakrac, Lipik i čvor Okučani. Čvor je u prometu, mjesto u kojem se sastaju prometnice, prometni tokovi i prijevozne linije jedne ili više prometnih grana.¹²Upravitelj ceste

¹²<http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=13554>

D5 su Hrvatske ceste d.o.o. koji se bave poslovima održavanja ceste. Prednost ceste D5 je što se proteže na velikoj površini i omogućava pristup granicama Mađarske i Bosne i Hercegovine. Nedostatak je što prolazi kroz naseljena mjesta te zbog velike prometnosti teretnih vozila dolazi do velike buke i vibracija što šteti okolišu i stanovništvu na tome području, također su problem otpadne vode koje uništavaju floru i faunu. Crna točka državne ceste D5 gdje se često događaju prometne nesreće je Filipovac pokraj Lipika. Za sanaciju opasnog mjesta odnosno crne točke potpisan je Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za projekt „Sanacija opasnih mjesta (Uklanjanje crnih točaka) na državnim cestama“ tim ugovorom trebalo bi se postići veća cestovna sigurnost odnosno smanjio bi se broj ozlijeđenih i smrtno stradalih osoba. Granični prijelaz Gradiška koji je smješten na državnoj cesti D5 je granični prijelaz između Hrvatske i BiH i trebala bi započeti gradnja novog mosta kako bi se autocesta iz Bosne i Hercegovine spojila s autocestom Zagreb-Lipovac (A3) kako bi se ubrzao cestovni promet.

Slika 4. Prikaz planiranog mosta (Granični prijelaz Gradiška)

Izvor: <https://www.klix.ba/biznis/privreda/hrvatska-konacno-raspisala-tender-za-izgradnju-mosta-kod-bosanske-gradiske/181005046> 28.9. 2019.

Slika 5. Dionica ceste u mjestu Filipovac.

Izvor: <https://compas.com.hr/clanak/1/6352/crne-tocke-na-drzavnim-cestama-u-filipovcu-i-dervisagi-sanirat-ce-se-nepovratnim-novcem.html> 28.9. 2019.

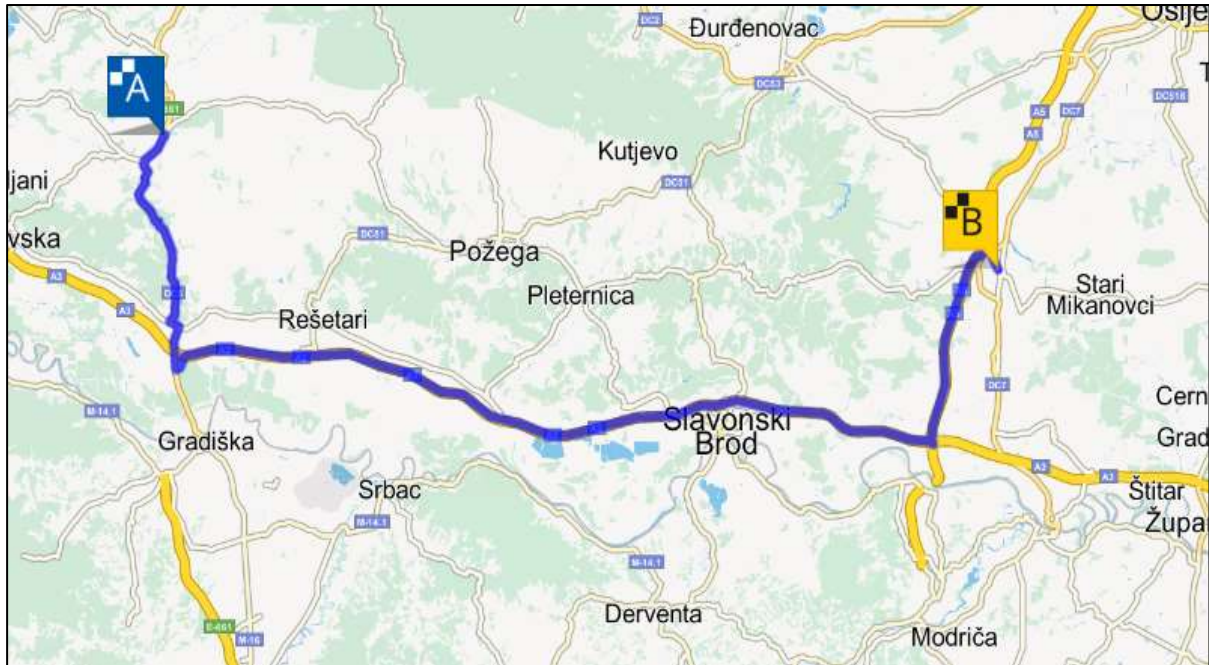
Na području državne ceste D5 u planu je izgradnja brze ceste Daruvar-Lipik u duljini 32,85 km s raskrižjima, spojnim cestama, prijelazima i prolazima. Strategijom prostornog uređenja i Republike Hrvatske i Strategijom prometnog razvitka Republike Hrvatske definirana je trasa brze ceste od granice Republike Mađarske – Virovitica – Daruvar – Lipik – Okučani – granica BiH. Ovaj cestovni pravac omogućit će najkraću vezu do izlaza na autocesti A3, sigurnost prometa, bolju povezanost sa cestovnom mrežom, gospodarski i demografski razvoj područja i podizanje razine prometne usluge. Kolnik državne ceste je relativno dobrog stanja, no potrebno je postaviti nogostup s obje strane kolnika radi sigurnosti pješaka i osvježiti horizontalnu signalizaciju.

3.2. DRŽAVNA CESTA D38

D38(Pakrac/D5/-Požega-Pleternica-Đakovo/D7/) je državna cesta kojoj je duljina 120,7 km. Državna cesta D38 ide preko glavnog županijskog središta, grada Požege te se prolaskom kroz Požeško-slavonsku županiju spaja na autocestu A5(Slavonik). Unutar Požeško-slavonske

županije povezuje gradove i općine te je radi toga vrlo bitna cesta za građane. Glavni čvorovi državne ceste D38 su Kamenska, Brestovac, Požega, Pleternica i Ruševo.

Slika 6. Prikaz državne ceste D38

Izvor: <https://map.hak.hr/?lang=en&s=mireo;roadmap;mid;I;6;12;0;;1&z=9&c=45.37445447923255,17.800759077072144&r=45.43884517596321,17.191736698150635;45.30999038265738,18.409781455993652#route> 28.9. 2019.

Dionica državne ceste D38 je duljine 600 m i proteže se od mosta preko rijeke Orljave u pravcu prema naselju Orljavac. Kolnik je u relativno dobrom stanju, ali ponegdje je ispresijecan uzdužnim i poprečnim pukotinama te promjenjive širine zbog više uzastupnih krivina od kojih svaka ima različitu vrijednost širine proširenja. Pukotine kolnika sanirane su bitumenskom masom. Njegova širina je šest metara i sastoji se od dva prometna traka, bankine su zemljane i široke jedan metar te nije vidljiv prijelaz iz bankine u pokos. Promatrana dionica nalazi se izvan građevinskih područja naselja odnosno prolazi uz šumske i poljoprivredne površine. Zbog čestih oborina koje su velikog intenziteta i konfiguracije okolnog terena dolazi do naglog porasta vodostaja rijeke Orljave jer je niveleta ceste niža od nivelete mosta radi čega dolazi do čestog zatvaranja promatrane dionice državne ceste D38, kako bi se riješio problem poplave državne ceste D38 potrebno je podići niveletu ceste.

Slika 7. Prikaz most preko rijeke Orljave

Izvor: <https://www.compas.com.hr/clanak/1/5188/cesta-d38-pakracpoega-otvorena-je-za-promet.html> 28.9. 2019.

Slika 8. Poplava državne ceste D38, dionica Pakrac- Požega

Izvor: <https://www.034portal.hr/index.php?id=18077> 28.9. 2019.

3.3. DRŽAVNA CESTA D47

D47 (Lipik/D5/-Novska- Hrvatska Dubica-Hrvatska Kostajnica-Dvor-/D6/) je državna cesta čija je duljina 94,5 km. Državna cesta D47 ide uz granicu i spaja se na trima graničnim prijelazima s BiH. Bitna je za građane Lipika također kao i za ostale građane Požeško-slavonske županije jer vodi do izlaza na A3 u Novskoj. D47 spaja Novsku s Hrvatskom Dubicom-Hrvatskom Kostajnicom i Dvorom i radi se o slabije opterećenoj prometnici. Promatrana dionica D47 obuhvaća Lipik do kružnog toka naselja Dobrovac. Na kolniku su brojne pukotine sa prisustvom velikog broja zakrpa, a habajući sloj je asfaltbeton koji je izveden u različitim periodima te je vrlo zaglađen odnosno nedovoljne je hvatljivosti te se istog može zaključiti da je kolnik u lošem stanju. Niveleta je u niskom ili srednjem nasipu, a poprečni nagib kolnika je dvostrešan, ali manjeg iznosa od potrebnih 2,5 %, bankine su travnate i neuređene nedovoljne širine. Za rješenje ovog problema potrebna je obnova kolnika kako bi se smanjila opasnost za sudionike u prometu. Uz rub ceste potrebna je i ugradnja odbojnih ograda. Većinom u naseljenim područjima državne ceste D47 uz kolnik se nalaze samo s jedne strane nogostupi tako da bi se radi osiguranja pješačkog prometa trebalo bi izgraditi nogostupe s obje strane kolnika, postaviti novu rasvjetu i osvježiti horizontalnu signalizaciju.

Slika 9. Prikaz kolnika dionice Lipik – Dobrovac

Izvor: fotografija autorice Završnog rada, 28.9. 2019.

Slika 10. Prikaz zemljanih banikina dionice Lipik – Dobrovac

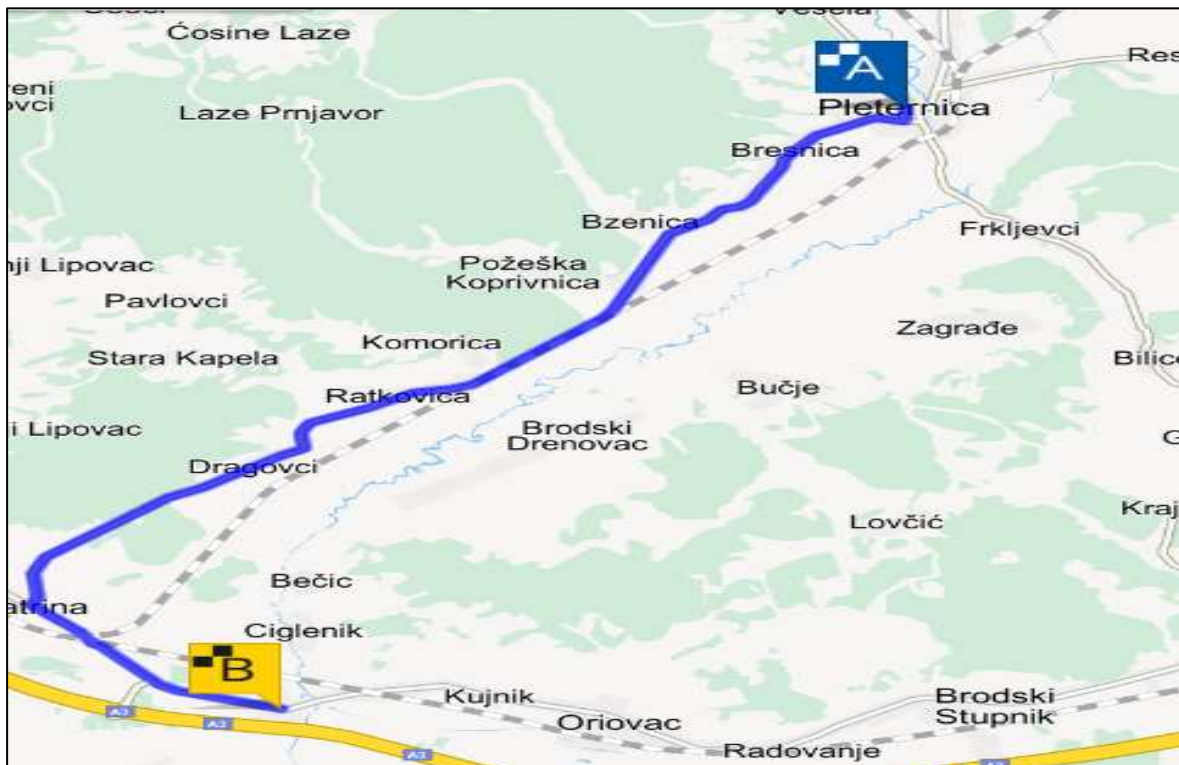

Izvor: fotografija autorice Završnog rada, 28.9. 2019.

3.4. DRŽAVNA CESTA D49

D49 (Pleternica-čvorište Lužani /A3/) je državna cesta duljine 19,2 km. Državna cesta D49 služi kao glavna poveznica grada Pleternice s autocestom A3 Lužani što je vrlo bitno za građane Pleternice kao i za ostale građane Požeško-slavonske županije. Za Pleternicu je vrlo bitna jer pridonosi gospodarski rast grada Pleternice i okolnoga kraja. Na državnoj cesti D49 potrebno je osvježiti vertikalnu i horizontalnu signalizaciju, proširiti bankine kako bi se smanjio broj prometnih nezgoda.

Slika 11. Prikaz državne ceste D49

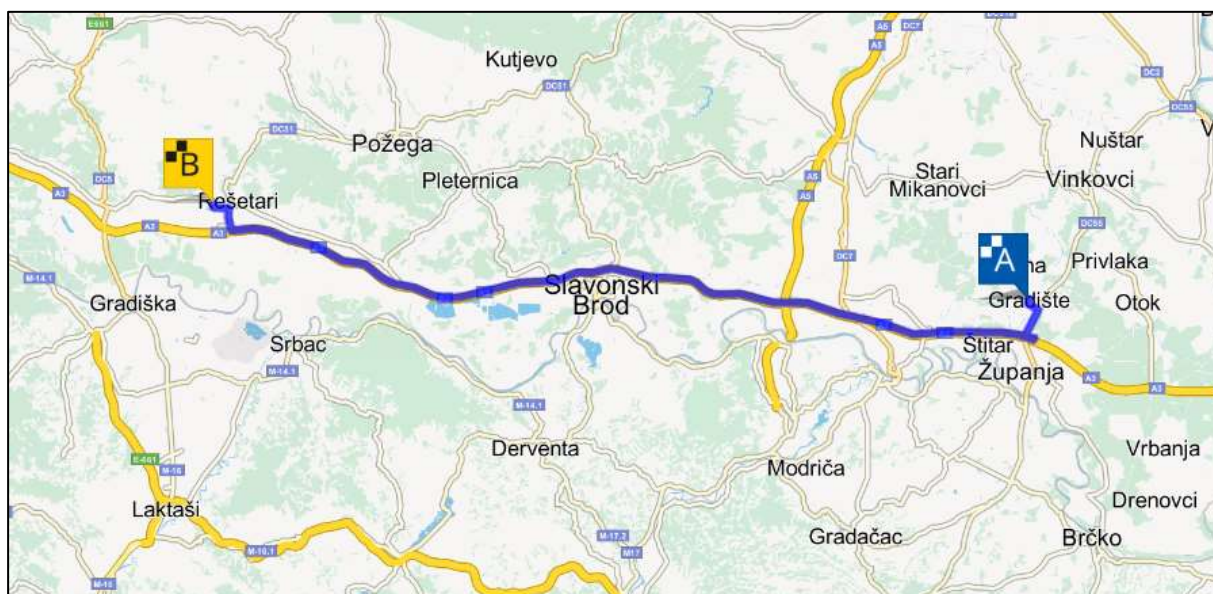
Izvor: <https://map.hak.hr/?lang=en&s=mireo;roadmap;mid;I;6;12;0;;1&z=11&c=45.22670110178095,17.75191068649292&r=45.28624042329295,17.80181050300598;45.16709935261992,17.70201086997986#route> 28.9. 2019.

Državna cesta D49 radi svoje funkcije i prolaska kroz veliki broj naselja čini gradske ulice s gustom izgrađenošću cestovnog pojasa, slabom propusnom moći i malom brzinom vožnje. Kako bi se riješio taj problem u planu je izgradnja novog prometnog pravca od Našica preko Pleternice do autoceste A3 s tom izgradnjom povezali bi se podravski i posavski koridor i gradovi u regiji. Predviđena je izgradnja brze ceste od Našica s dva kolnika do Pleternice, a s jednim kolnikom je predviđena izgradnja državne ceste od Pleternice do Lužana. Rješenje ovog problema bit će bolje objašnjeno u poglavlju pod nazivom „Prijedlozi poboljšanja državnih cesta Požeško-slavonske županije.

3.5. DRŽAVNA CESTA D51

D51 (Gradište /D53/ - Požega -čvorište Nova Gradiška-/A3/) je državna cesta duljine 50,3 km. Jedna je od najvažnijih cesta koja spaja grad Požegu koji je ujedno i sjedište županije, s autocestom A3 u Novoj Gradiški. Stoga se može reći da državna cesta D51 ima isto značenje za grad Požegu kao i autocesta A3 za ovaj dio Europe i ona je glavna prometna poveznica grada Požege s glavnim gradom Republike Hrvatske Zagrebom. Za razvoj Požege je ključna poveznica u gospodarskom, turističkom i društveno-kulturnom smislu. Pozitivni i negativni efekti kojima promet utječe na razvoj turizma s vremenom postaju sve izraženiji, te ih je potrebno međusobno usklađivati na osnovama održivog razvitka, čuvajući čovjekov okoliš, na čemu se temelji turizam u Hrvatskoj.¹³

Slika 12. Prikaz državne ceste D51

Izvor: <https://map.hak.hr/?lang=en&s=mireo:roadmap;mid;I;6;12;0;;1&z=9&c=45.20383852807324,18.045344352722168&r=45.14947186483453,18.70673418045044;45.258153285257166,17.383954524993896#route> 28.9. 2019.

Dionica Brestovac-Rešetari je proteže se od naselja Brestovac do naplatnih kućica na autocesti A3 južno od naselja Rešetari i ukupne je duljine 27 km. Naselja kroz koja se proteže ova dionica su Zakorenje, Gučani, Busnovi, Ivandol, Oblakovac, Banićevac, Baćindol i Rešetari i ima

¹³ https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id=clanak_jezik=157744

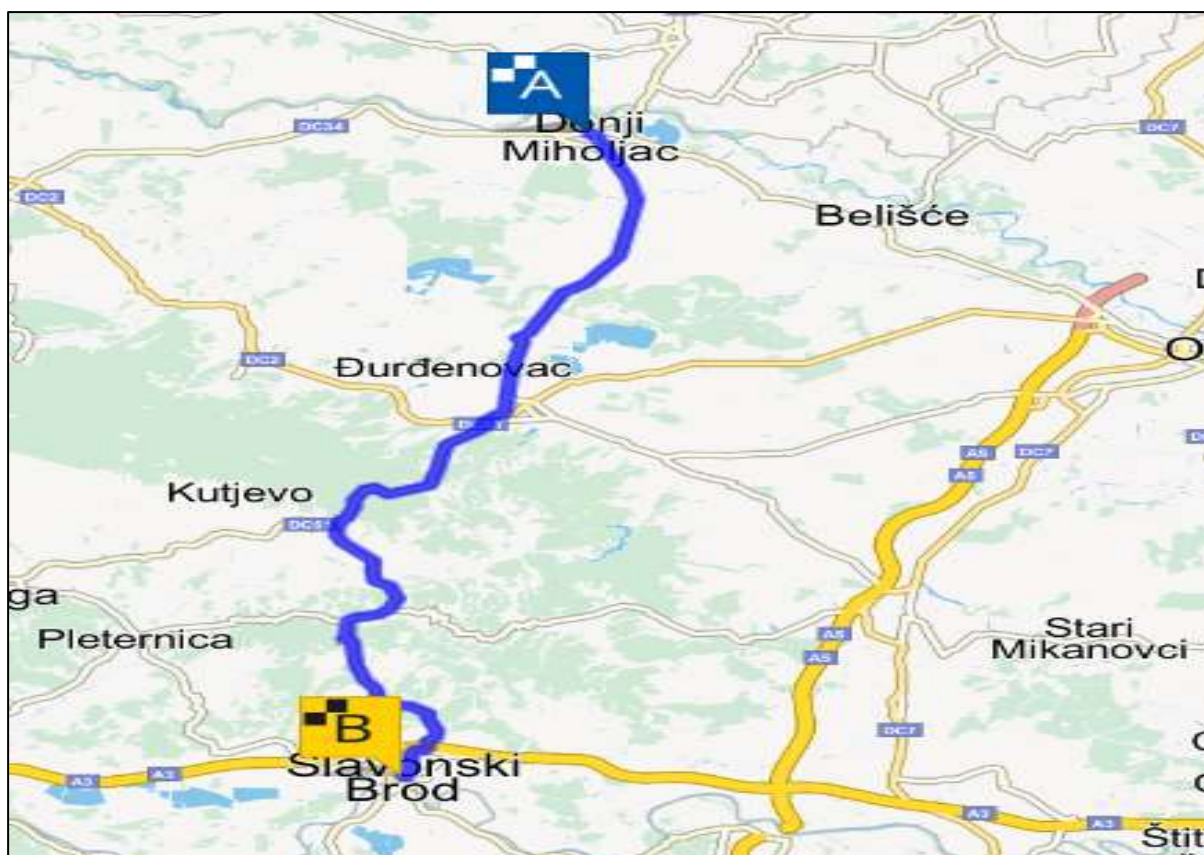
ukupno 13 raskrižja u razini, a oni su čimbenici koji nepovoljno utječu na sigurno odvijanje prometa. Također dionice koji isto tako nepovoljno utječu na sigurno odvijanje prometa su Brdski prijevoj kod naselja Banićevac gdje cesta u većem uzdužnom nagibu, prijelaz preko potoka Putnjak na raskrižju s prometnicama za naselje Opatovac koji je izveden u dvije krivine malih radijusa, prijelaz preko brda Bunjevci što je najkritičnija dionica državne ceste D51 i raskrižje u naselju Rešetari koje nepovoljno jer je izvedeno u razini zbog tog što se D51 križa u nivou sa županijskom cestom ŽC 4158, a u raskrižje se ulazi s padine nešto većeg uzdužnog nagiba.

3.6. DRŽAVNA CESTA D53

D53 (Granični prijelaz Donji Miholjac/ granica Mađarske/- Našice- Granični prijelaz Slavonski Brod/ D53/) je državna cesta duljine 91,6 km. Za općinu Čaglin je bitna poveznica sa Slavonskim Brodom, a sjevernim dijelom povezuje općinu s našičkim krajem također državna cesta D53 je prvi koridor koji je transverzalni pravac istočne Hrvatske i povezuje posavski i podravski prometni koridor te granični prijelaz s Republikom Mađarske.

Slika 13. Prikaz državne ceste D53

Izvor:<https://map.hak.hr/?lang=en&s=mireo;roadmap;mid;I;6;12;0;;1&z=9&c=45.45943454673498,18.0864679813385&r=45.76160270217729,18.160743713378906;45.15563832297176,18.012192249298096#route28.9> 28.9. 2019.

Dionica državne ceste D53 Podcrkavlje-Podvinje koje je duljine 5,9 km. Kolnička konstrukcija zbog prevelikog prometnog opterećenja i izvođenja samo nužnih radova održavanja je oštećena. Kolnik je sanirao samo najugroženijim mjestima popravljanjem udarnih jama i izvođenjem zakrpa od asfaltbetona što se prikazuje na slici br.14. Trasu dionice čine zavoji koji su malih radijusa bez odgovarajućih prijelaznica, a poprečni nagibi kolnika u zavojima su jednostrani a

u dionicama u pravcu nagib kolnika je dvostrani. Autobusna stajališta su zapuštena i s neriješenom odvodnjom. Dionica na većem dijelu ima otvorene odvodne jarke koji se izljevaju u potoke koji prijesijecaju trasu ceste. Odvodni jarci su nedovoljne dubine, puno su travnati.

Slika 14. Prikaz stanja kolnika dionice Podcrkavlje-Podvinje

Izvor: https://www.eib.org/attachments/pipeline/20040560_eis_hr.pdf 28.9. 2019.

3.7. DRŽAVNA CESTA D69

D69 (Slatina/ D2/-Čeralije-Voćin-Kamensko/D38/) je državna cesta duljine 53,4 km. Državna cesta D69 je važna za hodočasnike jer je ona poveznica s Voćinom, a mjesto Voćin je bitno zbog hodočasničkih pohoda vjernika. U Slatini se spaja s „Podravskom magistralom“ koja je ključna poveznica Slavonije sa zapadnim dijelom Hrvatske. Kolnik državne ceste D49 na većem dijelu je u relativno dobrom stanju, ali bankine su nedovoljne širine, potrebno je bolje izvođenje radova na održavanju vegetacije radi preglednosti. Ulica Lipa (D-69) predstavlja važnu transverzalnu prometnicu između središta Slatine i jugozapadnog ulaza/izlaza iz grada u smjeru naselja Čeralije. Preko ulice Lipa ostvaruje se kvalitetnu cestovnu vezu s ostatkom

prometne mreže južnih naselja Grada Slatina. Po svojim tehničkim karakteristikama to je dvotračna dvosmjerna prometnica širine 7 m, sa semaforiziranim raskrižjima u razini. ¹⁴

Slika 15. Oznaka državne ceste D69

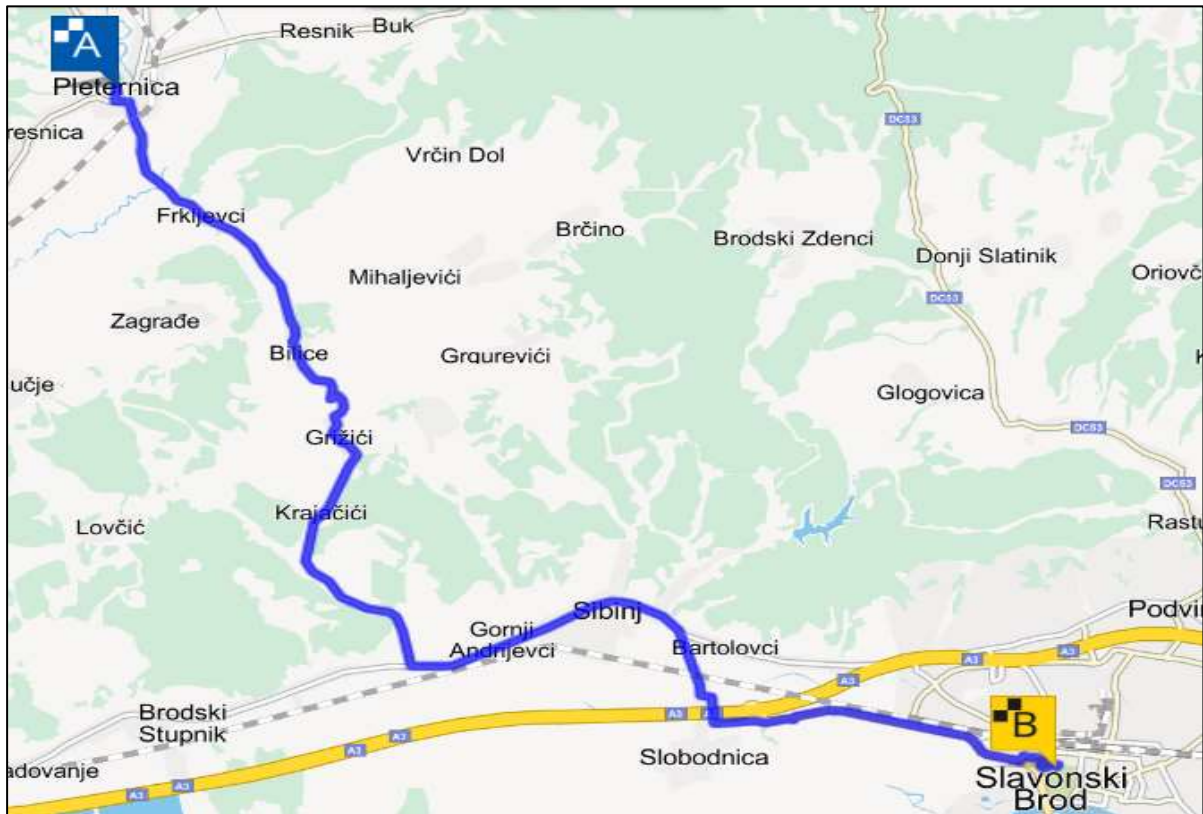
Izvor: https://en.wikipedia.org/wiki/File:Državna_cesta_D69.svg 28.9. 2019.

3.8. DRŽAVNA CESTA D525

D525 (Pleternica/ D49/ - čvorište Slavonski Brod zapad /A3/ - Slavonski Brod /D53/ je državna cesta duljine 25,6 km. Državna cesta D525 je cesta koja spaja grad Slavonski Brod koji je županijsko središte Brodsko-posavske županije s gradom Pleternica. Državna cesta D525 smještena je na posavskom koridoru i povezuje sva naselja na pribježu Dilj gore. Zbog visoke cestarine na autocesti A3 dionica državne ceste Sibinj je opterećena intenzivnim prometom koji čine teretna vozila, pojačani promet je utjecao na oštećenje kolnika i na sigurnost odvijanja prometa. Na državnoj cesti D525 potrebno je produbiti odvodne kanale kako voda ne bi pritjecala na kolnik, postavljanje ograda uz rub banika, postavljanje rasvjete i vertikalne signalizacije.

¹⁴ https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=223601

Slika 16. Prikaz državne ceste D525

Izvor: <https://map.hak.hr/?lang=en&s=mireo;roadmap;mid;I;6;12;0;;1&z=11&c=45.22097687367028,17.90700137615204&r=45.28624042329295,17.80181050300598;45.15563832297176,18.012192249298096#route28.9>. 2019.

4. PRIJEDLOZI POBOLJŠANJA DRŽAVNIH CESTA POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE

Za bolji turistički, demografski, gospodarski i prometni razvoj Požeško-slavonske županije postoje gotova rješenja koja čekaju na izradu dokumentacije i početak izvođenja radova. U gotovim rješenjima je naglasak na povezivanje državnih cesta s autocestom A3 što bi omogućilo bolju povezanost s Požeško-slavonskom županijom i tako bi privukla investitore na gospodarske i industrijske podhвате čime bi se poboljšala razvijenost Županije.

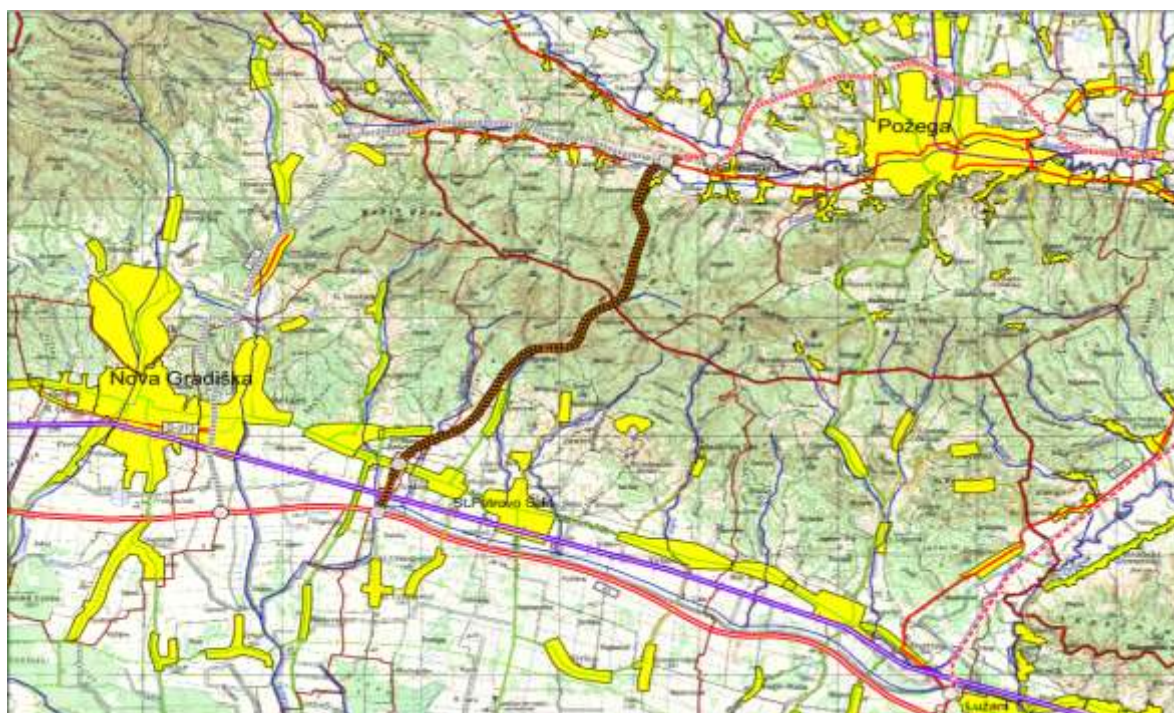
Projekti koji jamče bolju povezanost Požeško-slavonske županije su:

- brza cesta Požega (Brestovac) – Staro Petrovo Selo (A3) (projekt iz 2012.godine)
- brza cesta Našice – Pleternica – Lužani (projekt iz 2011. godine)
- brza cesta, dionica: Pleternica – Požega – Brestovac i državne ceste dionica: Požega – Velika (projekt iz 2005. godine)
- brza cesta Daruvar – Lipik

4.1. BRZA CESTA POŽEGA (BRESTOVAC) - STARO PETROVO SELO (A3)

Projekt brza cesta Požega (Brestovac) – Staro Petrovo Selo (A3) za Požešku kotlinu koja je odvojena Požeškim gorjem od dva značajna prometna koridora (A-3-posavski i D-2-podravski) je vrlo važan jer je bitno omogućiti povezanost s prometnicama u okruženju i unaprijediti dostupnost tog prostora radi gospodarskog i demografskog razvoja Požeške kotline također planirana prometnica će osigurati bolju povezanost Požeško-slavonske županije s ostalim područjem Republike Hrvatske.

Slika 17.Prikaz brze ceste Požega – Staro Petrovo Selo

Izvor : <https://zir.nsk.hr/islandora/object/fpz%3A44928.9>. 2019.

Trasa brze ceste planira biti smještena na tri općine, a to su Općina Brestovac, Općina Staro Petrovo Selo i na prostoru Požeško-slavonske županije i Brodsko-posavske županije. Ukupna dužina planirane ceste je 16,160 km.¹⁵Trasa započinje na kraju planirane sjeverne zaobilaznice Požege u naselju Brestovac i spoj na na trasu državne ceste D51 je raskrižjem koje je u prvoj fazi bilo planirano u razini, a u konačnom rješenju je denivelirano. S jugozapadne strane obilazi naselje Daranovci i ulazi u šumu na Babjoj gori te ulazi u planirani tunel dužine 1.925 m.

¹⁵[https://mzoe.gov.hr/UserDocImages/ARHIVA%20DOKUMENATA/ARHIVA%20---%20OPUO/2017/ELABORAT%20zaštite%20okoliša%20\(Požega-%20Staro%20Petrovo%20Selo\).pdf](https://mzoe.gov.hr/UserDocImages/ARHIVA%20DOKUMENATA/ARHIVA%20---%20OPUO/2017/ELABORAT%20zaštite%20okoliša%20(Požega-%20Staro%20Petrovo%20Selo).pdf)

Nakon izlaska iz tunela na južnoj strani Babje gore trasa se prirodnom udolinom spušta do naselja Tisovac koje obilazi sa zapadne strane, kao i naselje Godinjak.¹⁶ U naselju Godinjak trasa se s raskrižjem spaja na županijsku cestu Ž4185 koja je paralelna cesta autocesti A3 te nakon tog denivelirano prelazi željezničku prugu za međunarodni promet (M104 Novska – Travnik – DG) te se deniveliranim čvorištem tipa „truba“ spaja na autocestu A3.

4.2. BRZA CESTA NAŠICE – PLETERNICA – LUŽANI

Trasa planirane brze ceste Našice – Pleternica – Lužani prolazi kroz Požeško-slavonsku županiju, Osječko-baranjsku županiju i Brodsko-posavsku županiju. U požeško-slavonskoj županiji prolazi kroz Općinu Čaglin, grad Kutjevo i grad Pleternica te u Osječko-baranjskoj županiji kroz Općinu Đurđenovac, grad Našice i Općinu Donja Motočina i u Brodsko-posavskoj županiji kroz Općine Nova Kapela i Oriovac.

Slika 18. Prikaz brze ceste Našice – Pleternica – Lužani

Izvor: <https://zir.nsk.hr/islandora/object/fpz%3A44928.9>. 2019.

¹⁶[https://mzoe.gov.hr/UserDocImages/ARHIVA%20DOKUMENATA/ARHIVA%20---%20OPUO/2017/ELABORAT%20zaštite%20okoliša%20\(Požega-%20Staro%20Petrovo%20Selo\).pdf](https://mzoe.gov.hr/UserDocImages/ARHIVA%20DOKUMENATA/ARHIVA%20---%20OPUO/2017/ELABORAT%20zaštite%20okoliša%20(Požega-%20Staro%20Petrovo%20Selo).pdf)

Planiranom izgradnjom brze ceste Našice – Pleternica – Lužani povezali bi se podravski i posavski koridor i vodeći gradovi u regiji. Izgradnja brze ceste planirana je s dva kolnika od Našica do Pleternice, a od Pleternice do Lužana s jednim kolnikom. Početak planirane brze ceste čini križanje s podravskom brzom cestom sjeverno od Našica kod naselja Lila. Podravska brza cesta ima dva rješenja, a to su sjeverno i južno. Sjeverna varijanta prolazi pokraj naselja Lila i Teodorovac, a južna varijanta pokraj Velimirovca i Pribiševac te bolja je varijanta rješenja je sjeverna strana jer na južnoj strani pri izvedbi deniveliranog raskrižja dviju brzih cesta je ograničeno regionalnom željezničkom prugom, a još jedan nedostatak je nemoguće spajanje s budućom obilaznicom grada Našica.

4.3. BRZA CESTA, DIONICA: PLETERNICA – POŽEGA – BRESTOVAC I DRŽAVNE CESTE DIONICA: POŽEGA – VELIKA

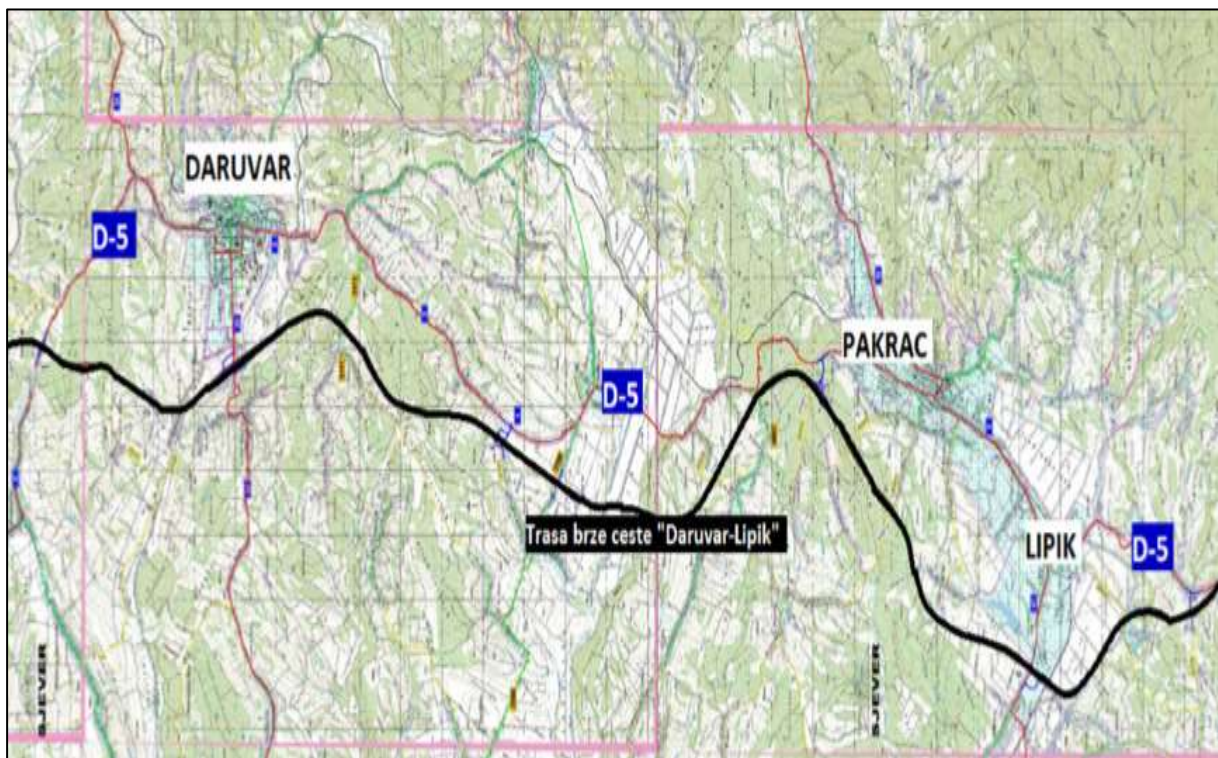
Planirana brza cesta Pleternica – Požega – Brestovac obuhvaća duljinu od 25 km te je smještena na privremenom spoju s državnom cestom D38 istočno od Pleternice, a nakon prijelaza preko D38 ide prema Našicama te sjeveroistočno od Pleternice skreće prema trasi Požege i pruža se paralelno sa željezničkom prugom. Izgradnjom raskrižja na lokalnoj cesti Novoselci – Trapari s državne ceste D38 se usmjeruje promet na brzu cestu što smanjuje opterećenje prometnica u gradovima Požegi i Pleternici . Raskrižje izvan razine u obliku trube planiran je u naselju Blacko – Jakšić što omogućuje pristup brzoj cesti županijskim cestama. Brza cesta Eminovac prelazi cestu D51 te se sjeverno od Požege križa s D49 i željezničkom prugom, pružajući se dalje u smjeru jugozapada rubom građevinskog područja Požege. Početak planire ceste Požega – Velika je od raskrižja izvan razine (poludjetelina) na obilaznici Požega te nastavlja prema sjeveru županijske ceste Ž4115 prema Alilovcima. Ispred naselja Alilovci cesta skreće prema zapadu i između Alilovaca i Trenkova nastavlja prema Velikoj te njena duljina je 15,8 km.

4.4. BRZA CESTA DARUVAR – LIPIK

Brza cesta Daruvar – Lipik je duljine 32,85 km te prolazi kroz Požeško - slavonsku županiju i Bjelovarsko – bilogorsku županiju. Trasa brze ceste od granice Republike Mađarske – Virovitica – Daruvar – Lipik – Okučani – granica BiH definirana je Strategijom i Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske. Time je brza cesta definirana kao građevina od državnog interesa.

Slika 19. Prikaz brze ceste Daruvar – Lipik

Izvor: <https://zir.nsk.hr/islandora/object/fpz%3A44928.9> 28.9. 2019.

Smještena je u koridoru državne ceste D5 te omogućuje gospodarski i demografski razvoj Požeško – slavonske županije i najkraću vezu između autoceste Zagreb – Lipovac i buduće brze ceste Varaždin – Virovitica – Osijek. Državna cesta D5 će se rasteretiti preuzimanjem tranzitnog prometa u smjeru Virovitica – Okučani i obratno osobito kroz Pakrac, Lipik i Daruvar.

5. ODRŽAVANJE DRŽAVNIH CESTA

Da bi ceste obavljale svoju zadaću sigurnog i nesmetanog odvijanja prometa, one moraju biti na propisanoj tehničkoj i uporabnoj razini što se postiže kontinuiranim provođenjem mjera i postupaka održavanja cestovne mreže kao trajnog procesa. Ciljevi održavanja i zaštite ceste jesu:

- omogućivanje sigurnog odvijanja prometa
- sprečavanje propadanja cesta
- dovođenje ceste u projektirano stanje
- smanjene troškova korisnika dobrim stanjem cesta
- zaštita okoliša od štetnog utjecaja ceste i cestovnog prometa
- zaštita od korisnika i trećih osoba¹⁷

---

¹⁷ http://e-student.fpz.hr/Predmeti/C/Cestovne_prometnice_I/Materijali/Odrzavanje_cesta.pdf

5.1. REDOVNO ODRŽAVANJE DRŽAVNIH CESTA

Redovito održavanje cesta predstavlja skup mjera i aktivnosti tijekom većeg dijela ili cijele godine na cestama uključujući sve objekte i instalacije sa svrhom održavanja prohodnosti, tehničke ispravnosti i sigurnosti prometa na njima. U redovito održavanje cesta spadaju:

- radovi na kolniku
- radovi na uređajima za odvodnju
- radovi na bočnim dijelovima ceste (bankine, nasipi, zidovi potporni i obložni, usjeci i zasjeci)
- radovi na održavanju vegetacija
- radovi održavanja cesta i građevina zimi
- radovi održavanja opreme ceste
- radovi održavanja građevina kao što su mostovi, tuneli, podvožnjaci, pothodnici itd.

Radovi na kolniku vrlo bitni jer je stanje na kolniku odgovorno za sigurno odvijanje prometa, a radovi koji se obavljaju na kolniku su ručno krpanje udarnih rupa, popravak pukotina i mrežastih pukotina asfaltnim zastorima, ručno izravnavanje neravnina cestovnog zastora, čišćenje kolnika od prašine, blata i smeća, zalijevanje razdjelnih reški i pukotina na betonskom zastoru, odstranjivanje posipnog materijala nakon zime, krpanje betonskih pasia i namještanje pomaknutih rubnjaka i posipavanje asfaltnog zastora razmekšanog pri visokim temperaturama kamenom sitneži.

Radovi na uređajima za odvodnju su ručno prekopavanje, čišćenje i produblivanje odvodnih kanala, skretanje vode koja pritječe na kolnik i sprečavanje stvaranja vododerina na kolniku i bankinama, čišćenje rigola i otvora kanalizacije, održavanje slobodnog profila svih propusta od nanosa i popravak podlokalnog temelja, obnavljanje i izradba novih drenaža i tamponskog sloja na mjestima gdje su se pojavile deformacije donjeg ustroja i skretanje vode koja pritječe na kolnik i sprečavanje stvaranja vododerina na kolniku i bankinama.

Radovi na bočnim dijelovima cesta su održavanje pokosa usjeka i nasipa, održavanje bankina i održavanje žičanih mreža protiv odrona i funkcionalnost i stabilnost potpornih i obložnih zidova.

Radovi na održavanju vegetacije u ovu skupinu spada košenje trave, siječenje i potkresivanje šiblja i živica. Potkresivanje šiblja i živica se obavlja radi bolje vidljivosti, a također u radove održavanje vegetacije spadaju i obnova i dopuna nasada ukrasnog bilja i grmlja, osiguranje kosina zasjeka i usjeka sadnjom busenja, sadnica i sl.

Radovi održavanja cesta i građevina zimi su pripremni radovi prije nastupanja zimskih uvjeta, zaštitne mjere protiv stvaranja poledice, snježnih nanosa, zapuha i lavina, organiziranje mjesta pripravnosti i njihovo označavanje, obilježavanje rubova kolnika, čišćenje snijega s kolnika i prometne signalizacije, uklanjanje vozila s kolnika ceste, osiguravanje odvodnje s kolnika, obavješćivanje javnosti o stanju i prohodnosti cesta i postavljanje posebne prometne signalizacije u slučajevima posebnog režima prometa ili zatvaranja dijela ceste.

U radove održavanja opreme ceste spadaju održavanja tlocrtna, okomita, svjetlosna i promjenjiva signalizacija, održavanje kolobrana i bočnih ograda, održavanja rasvjete, instalacije i posebne opreme za kontrolu i upravljanje prometom.

Radovi održavanja građevina (mostovi, tuneli, podvožnjaci, pothodnici i sl.) se svode na preglede, čišćenje, zamjenu dotrajalih dijelova i ličenja.

Slika 20. Prikaz ralice

Izvor: <https://www.vecernji.hr/vijesti/vozaci-ne-prestizite-ralice-koje-uklanjaju-snijeg-s-autoceste-1227756> 28.9. 2019.

5.2. IZVANREDNO ODRŽAVANJE DRŽAVNIH CESTA

Izvanredni radovi održavanja cesta jesu :

- obnova ili zamjena istrošenih zastora polaganjem slojeva asfalta, zamjenom kocke, betonskih ploča itd.,
- sanacija odrona i klizišta izradbom potpornih zidova i prelaganjem dijelova trase ceste i slično,
- hrapavljenje glatkih površina kolnika i izravnavanje valovitih površina,
- popravak tehničkih elemenata ceste na mjestima gdje se često pojavljuju prometne nezgode kao što je ublaživanje oštrog zavoja, lomova nivelete i sl.
- uređenje raskrižja bez većih rekonstrukcija i materijalnih ulaganja (preglednost, nova signalizacija i oprema),
- zamjena postojeće signalizacije zbog novih propisa ili promjena režima prometa,
- poboljšanje uvjeta prometa putem uređenja stajališta i odmorišta, pješačkih staza i prijelaza u naseljima, te uređenjem prijelaza preko željezničke pruge u razini.

Izvanredno održavanje građevina obuhvaća popravak ili zamjenu rasponske konstrukcije, stupova i upornjaka, zamjenu kolnika ili hidroizolacije na objektima, popravak ili zamjenu sustava za odvodnju, popravak ili zamjenu ležajeva i prijelaznih naprava, popravak ili zamjenu propusta i mostova do 10 metara raspona, cjelovitu antikorozivnu zaštitu ili zaštitu betonskih površina, sanaciju i obnovu zidova i sanaciju tunelske obloge.

6. ZAKLJUČAK

Državne ceste Požeško-slavonske županije su nezadovoljavajućeg stanja u pogledu stupnja uređenosti za taj tip javnih cesta što se očituje u lošem stanju kolničke konstrukcije čija je širina nezadovoljavajuća, trasa prolazi kroz naselja, dolazi do miješanja tranzitnog i lokalnog prometa, nedovoljno biciklističkih i pješačkih koridora, ograničavajući prometno-tehnički elementi vertikalnog i horizontalnog vođenja trase te loša razina sigurnosti. Državna cesta D5 bitna je transverzalni prometni pravac kontinentalne Hrvatske i dio je europskog prometnog pravca E661 čime se povezuje srednja Europa s Jadranom. Građanima Požeško-slavonske županije omogućuje izlaz na autocestu A3 u Okučanima što je važno radi tranzitnog prometa. Državna cesta D38 značajna je za građane jer omogućuje izlaz na autocestu A5 (Slavonik) i tako olakšava građanima pristup granicama Republike Mađarske i Bosne i Hercegovine. Državna cesta D47 bitna je za građane Lipika jer id uz granicu i spaja se na trima graničnim prijelazima s BiH i također omogućuje pristup autocesti A3 u Novskoj. Državna cesta D49 povezuje Pleternicu s autocestom A3 i bitna je za gospodarski razvoj grada Pleternice. Državna cesta D51 povezuje grad Požegu s autocestom A3 koja se smatra žilom kucavicom ovog dijela Republike Hrvatske te je ona glavna poveznica grada Požege s gradom Zagrebom. Državna cesta 53 bitna je jer omogućuje pristup granici Republike Mađarske i povezuje posavski i podravski kraj. Državna cesta D69 je značajna za Požeško-slavonsku županiju D525 značajna je jer spaja s gradom Slavonki Brod s gradom Pleternicom. U planu su projekti koji bi poboljšali prometnu povezanost Požeško-slavonske županije, a to su brza cesta Požega (Brestovac) – Staro Petrovo Selo (A3), brza cesta Našice – Pleternica – Lužani, brza cesta Pleternica – Požega – Brestovac i državna cesta Požega – Velika i brza cesta Daruvar – Lipik. Brza cesta Požega – Staro Petrovo Selo njezinom izgradnjom bi se omogućio bolji gospodarski i demografski razvoj Požeško-slavonske županije. Brza cesta Našice – Pleternica – Lužani bi omogućila povezivanje podravskog i posavskog koridora. Brza Pleternica – Požega – Brestovac njezinom izgradnjom bi se omogućilo manje opterećenje državne ceste D38. Brza cesta Daruvar – Lipik omogućuje rasterećenje državne ceste D5 i najkraću vezu između autoceste Zagreb – Lipovac i buduće brze ceste Varaždin – Virovitica – Osijek. Za poboljšanje državnih cesta Požeško-slavonske županije potrebno je bolje održavanje državnih cesta kako bi bolje obavljale zadaću sigurnog odvijanja prometa, spečavanje propadanja ceste, zaštitile okoliš od štetnog utjecaja ceste i cestovnog prometa te izgradnja brzih cesta koje bi omogućivale lakše povezivanje Požeško-slavonske županije s ostalim područjima Republike Hrvatske radi boljeg prometnog, turističkog, demografskog i gospodarskog razvoja.

LITERATURA

KNJIGE:

- Legac I.: Cestovne prometnice I, Fakultet prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb 2006.

ZNANSTVENI STRUČNI RADOVI :

- Dubravko Milojević, Valorizacija cestovnog prometa grada Slatine s prijedlozima unapređenja, Podravina: časopis za multidisciplinirana istraživanja, Vol. 14 No.28, Institut za turizam, Zagreb 2015. (<https://hrcak.srce.hr/151959>)
- Saša Šolman, Uloga cestovnog prometa u turizmu Hrvatske, Acta turistica nova, Vol.4 No.2, 2010. (<https://hrcak.srce.hr/107018>)

INTERNET STRANICE :

- <http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=11335>
- <https://www.zakon.hr/z/244/Zakon-o-cestama>
- <https://www.pszupanija.hr/o-zupaniji/gradovi-i-opcine.html>
- <http://tzzps.hr/o-zupaniji/>
- <https://www.prometna-zona.com/podjela-cesta/>
- https://www.eib.org/attachments/pipeline/20040560_eis1_hr.pdf
- <https://pozeska-kronika.hr/samouprava/item/12246-crne-tocke-na-drzavnim-cestama-u-filipovcu-i-dervisagi-sanirat-ce-se-nepovratnim-novcem.html>
- https://mzoe.gov.hr/UserDocsImages/ARHIVA%20DOKUMENATA/ARHIVA%20---%20OPUO/elaborat_zastite_okolisa_839.pdf
- https://www.eib.org/attachments/pipeline/20040560_eis_hr.pdf
- https://bib.irb.hr/datoteka/617981.Mustapic_Soldo_Soldo_Prijedlozi_poboljsanja_drzavne_cesta_D51.pdf
- http://e-student.fpz.hr/Predmeti/C/Cestovne_prometnice_I/Materijali/Odrzavanje_cesta.pdf

OSTALO:

- Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, Pravilnik o prometnim znakovima, signalizaciji i opremi na cestama (prijedlog), Zagreb 2015. (odabrana poglavlja)

Popis slika i tablica

Slika 1. Cesta

Slika 2. Požeško-slavonska županija

Slika 3. Prikaz državne ceste D5

Slika 4. Prikaz planiranog mosta (Granični prijelaz Gradiška)

Slika 5. Dionica ceste u mjestu Filipovac.

Slika 6. Prikaz državne ceste D38

Slika 7. Most prijeko rijeke Orljave

Slika 8. Poplava državne ceste D38, dionica Pakrac-Požega

Slika 9. Prikaz kolnika dionice Lipik – Dobrovac

Slika 10. Prikaz zemljanih bankina, dionica Lipik – Dobrovac

Slika 11. Prikaz državne ceste D49

Slika 12. Prikaz državne ceste D51

Slika 13. Prikaz državne ceste D53

Slika 14. Prikaz stanja kolnika dionice Podcrkavlje-Podvinje

Slika 15. Oznaka državne ceste D69

Slika 16. Prikaz državne ceste D525

Slika 17. Prikaz brze ceste Požega – Staro Petrovo Selo

Slika 18. Prikaz brze ceste Našice – Pleternica – Lužani

Slika 19. Prikaz brze ceste Daruvar – Lipik

Slika 20. Prikaz ralice

Tablica 1. Prikaz državnih cesta Požeško-slavonske županije i susjednih županija